

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

SZKOŁA: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Śląskich w Mikołowie

PRZEDMIOT: Język Mniejszości Narodowej – Język Niemiecki

KLASA: 5

Wymagania edukacyjne to oczekiwane przez nauczyciela osiągnięcia ucznia, niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych, sformułowane w oparciu o realizowany przez nauczyciela program nauczania.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

nie popełnia błędów pisemnych, rozumie wydawane przez nauczyciela komunikaty i polecenia, bierze udział w konkursach przedmiotowych, w których wykazuje się swoją wiedzą oraz godnie reprezentuje swoją szkołę, pisze prace na oceny celujące i bardzo dobre, czyta i rozumie teksty niemieckojęzyczne dotyczące tematów omawianych na lekcjach, opanował słownictwo oraz gramatykę wprowadzane w klasie 5, swobodnie posługuje się nimi w sytuacjach językowych, jest aktywny na zajęciach i wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem, jest przygotowany do lekcji.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w zakresie:

I. Świadomości własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego:

- zna i rozumie utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej,
- zna i rozumie podstawy kultury narodowej lub etnicznej (bohaterowie, wydarzenia, symbole, legendy),
- zna podstawowe fakty z życia mniejszości narodowej lub etnicznej w Polsce,
- rozpoznaje najważniejsze tematy i motywy charakterystyczne dla literatury narodowej, wyszukuje na ten temat informacje w Internecie.

II. Kształcenia językowego:

- nie popełnia błędów w odmianie części mowy (rzeczownik, czasownik,),
- bez problemu rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte zdania złożone oraz spójnik;
- wskazuje główne cechy języka mówionego i języka pisanego,
- płynnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego,
- nie ma problemu ze rozumieniem dosłownym i przenośnym znaczenia wyrazów w wypowiedzi,
- dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi,
- rozróżnia synonimy, antonimy,
- z łatwością identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,
- bez błędów rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała),
- zna i stosuje zasady akcentowania wyrazów i poprawnej intonacji w zdaniu,
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej,
- stosuje zasady etykiety językowej;
- z łatwością określa temat i główną myśl tekstu,
- rozpoznaje w wypowiedzi prawdę, fałsz,
- z łatwością rozpoznaje gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne w tym artykuł, wywiad, recenzję;
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym,
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika.

III. Kształcenia literackiego i kulturowego:

- określa bez problemu problematykę utworu,
- rozpoznaje gatunki charakterystyczne dla kultury danej mniejszości narodowej lub etnicznej,
- rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie oraz odmiany gatunkowe literatury popularnej,
- rozumie, czym jest adaptacja dzieła (np. filmowa, sceniczna, radiowa) oraz wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją,
- rozumie specyfikę różnych tekstów kultury (teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne).

IV. Tworzenia wypowiedzi:

- przedstawia propozycję interpretacji wybranego tekstu kultury,
- z łatwością tworzy plan wypowiedzi własnej,
- płynnie operuje słownictwem z kręgów tematycznych: życie codzienne, szkoła, dom,
- świadomie wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy, w tym w celu wyrażenia emocji,
- samodzielnie interpretuje na głos wybrane utwory literackie (w całości lub w części).
- dostrzega i uwzględnia relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie), - stosuje związki frazeologiczne ze zrozumieniem ich znaczeń,
- z łatwością tworzy wypowiedzi stosując narrację pierwszo- i trzecioosobową,
- tworzy spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat,
- tworzy poprawne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, charakterystyka postaci literackiej lub rzeczyniwej,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

opanał materiał zawarty w podstawie programowej na ocenę bardzo dobrą i dobrą, popełnia mało błędów pisemnych, rozumie wydawane przez nauczyciela komunikaty i polecenia, swobodnie czyta i rozumie teksty niemieckojęzyczne dotyczące tematów omawianych na lekcjach, pisze prace na oceny bardzo dobrą i dobrą, opanował słownictwo oraz gramatykę wprowadzane w klasie 5, swobodnie posługuje się nimi w sytuacjach językowych, jest aktywny na zajęciach i wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem, jest przygotowany do lekcji.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w zakresie:

I. Świadomości własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego:

- zna i rozumie utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej omawiane na lekcjach,
- bez trudu rozpoznaje bohaterów i przypisuje poszczególne wydarzenia, symbole związane z kulturą narodową lub etniczną,
- bardzo dobrze orientuje się w podstawowych faktach z życia mniejszości narodowej lub etnicznej w Polsce,
- rozpoznaje najważniejsze tematy i motywy charakterystyczne dla literatury narodowej, wyszukuje na ten temat informacje w Internecie.

II. Kształcenia językowego:

- sporadycznie popełnia błędy w odmiennie części mowy (rzeczownik, czasownik),
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte zdania złożone oraz spójnik;
- rozpoznaje główne cechy języka mówionego i języka pisanego,
- swobodnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego,
- rozumie dosłowne i przerośnięte znaczenie wyrazów w wypowiedzi,
- dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi,
- rozróżnia synonimy, antonimy,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała),
- zna i stosuje zasady akcentowania wyrazów i poprawnej intonacji w zdaniu, sporadycznie popełnia błędy,
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej,
- stosuje zasady etykiety językowej,
- po krótkim zastanowieniu się określa temat i główną myśl tekstu,
- rozpoznaje w wypowiedzi prawdę, fałsz,
- rozpoznaje gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne w tym artykuł, wywiad, recenzję omawiane na lekcji,
- popełnia mało błędów ortograficznych,
- używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, choć zdarzają się pojedyncze błędy.

III. Kształcenia literackiego i kulturowego:

- określa problematykę utworu,
- rozpoznaje gatunki charakterystyczne dla kultury danej mniejszości narodowej lub etnicznej,
- rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie oraz odmiany gatunkowe literatury popularnej,
- rozumie, czym jest adaptacja dzieła (np. filmowa, sceniczna, radiowa),
- rozumie specyfikę różnych tekstów kultury (teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne).

IV. Tworzenia wypowiedzi:

- po krótkim przygotowaniu się przedstawia propozycję interpretacji wybranego tekstu kultury,
- tworzy plan wypowiedzi własnej,
- raczej swobodnie operuje słownictwem z kręgów tematycznych: życie codzienne, szkoła, dom,
- świadomie wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy, w tym w celu wyrażenia emocji,
- samodzielnie interpretuje na głos wybrane utwory literackie (w całości lub w części).
- uwzględnia relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie),
- stosuje związki frazeologiczne,
- po niewielkim naprowadzeniu przez nauczyciela tworzy wypowiedzi stosując narrację pierwszo- i trzecioosobową, - tworzy spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat,
- tworzy na poziomie bardzo dobrym i dobrym wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, charakterystyka postaci literackiej lub rzeczywistej,

DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

nie opanował w pełni materiału zawartego w podstawie programowej, dość swobodnie czyta i rozumie teksty niemieckojęzyczne dotyczące tematów omawianych na lekcjach, potrafi przetłumaczyć je przy pomocy nauczyciela, pisze prace na oceny dobrą i dostateczną, jest aktywny na zajęciach, opanował słownictwo oraz gramatykę wprowadzane w klasie 5, posługuje się nimi w sytuacjach językowych z nielicznymi błędami nie zakłócającymi komunikacji, trudniejsze zadania pisemne wykonuje przy pomocy nauczyciela, nie zawsze jest aktywny na lekcji.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który w zakresie:

I. Świadomości własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego:

- dobrze zna i po dłuższym zastanowieniu rozpoznaje utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej, pod warunkiem, że były już wcześniej omawiane i analizowane na lekcjach,
- zna tylko pojedyncze fakty z życia mniejszości narodowej lub etnicznej.

II. Kształcenia językowego:

- operuje zwrotami, słownictwem związanym z życiem mniejszości narodowej lub etnicznej,
- rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym, intencje wypowiedzi jak np. aprobatę, dezaprobatę, negację, ironię, prowokację, również przejawy agresji i manipulacji,
- samodzielnie radzi sobie z odróżnieniem informacji o faktach od informacji o opinii, rozpoznawanie różnic między fikcją a kłamstwem nie stanowi żadnych trudności,
- po dłuższym zastanowieniu rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa,
- potrafi odróżnić słownictwo ogólnonarodowe od słownictwa związanego z określonym zasięgiem regionalnym,
- z małą pomocą rozróżnia rodzaje wypowiedzi złożonych podrzędnie i współrzędnie,
- rozumie komunikację werbalną oraz niewerbalną, ale nie zawsze poprawnie akcentuje wyrazy oraz intonuje zdania.

III. Kształcenia literackiego i kulturowego:

- rozpoznaje gatunki publicystyczne, radiowe, telewizyjne i prasowe określając problematykę utworu oraz charakteryzując podmiot liryczny lub narratora,
- w omawianych utworach, dzięki wskazówkom i naprowadzeniu dostrzega wzorce postaw społecznych, narodowych, obywatelskich, obyczajowych, kulturowych, moralnych, religijnych i w ich kontekście stara się kształtować swoją tożsamość,

IV. Tworzenia wypowiedzi:

- hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, zna znaczenie przypisów, ale nie zawsze potrafi korzystać z informacji w nich zawartych.

DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie opanował całego słownictwa i gramatyki wprowadzanych w danej klasie, posługuje się nimi z błędami, czyta teksty w sposób zrozumiały dla słuchającego, pisze prace oraz dłuższe formy wypowiedzi na ocenę dostateczną, nie wykazuje aktywności na lekcjach, popełnia istotne błędy w mówieniu, ćwiczenia wykonuje przy pomocy nauczyciela, słabo opanował słownictwo oraz gramatykę wprowadzoną w klasie 5, posługuje się nimi w sytuacjach językowych z błędami.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który w zakresie:

I. Świadomości własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego:

- przy pomocy nauczyciela i po dłuższym zastanowieniu rozpoznaje utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej, pod warunkiem, że były już wcześniej omawiane i analizowane na lekcjach,
- zna tylko pojedyncze fakty z życia mniejszości narodowej lub etnicznej, jednak nie potrafi kojarzyć i łączyć z innymi faktami historycznymi,
- operuje zwrotami, słownictwem związanym z życiem mniejszości narodowej lub etnicznej.

II. Kształcenia językowego:

- nie rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym, jak również intencji wypowiedzi jak np. aprobatę, dezaprobatę, negację, nie potrafi ich odpowiednio nazwać,
- zwykle potrafi odróżnić słownictwo ogólnonarodowe od słownictwa związanego z określonym zasięgiem regionalnym, nie zna jednak dialektyzmów, neologizmów, archaizmów eufemizmów i terminów naukowych,
- wulgaryzmy to zwroty, które potrafi wyłapać i odpowiednio zaszeregować,
- rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone,
- zna budowę zdań prostych, nie rozpoznaje w zdaniach równoważników oraz innych części zdania,
- rozumie komunikację werbalną oraz niewerbalną, ale bardzo rzadko poprawnie akcentuje wyrazy oraz intonuje zdania,
- nie stosuje zasad etyki mowy oraz etyki językowej, koncentrując się na komunikatywnej wypowiedzi.

III. Kształcenia literackiego i kulturowego:

- korzystając ze wskazówek rozpoznaje gatunki publicystyczne, radiowe, telewizyjne i prasowe określając problematykę utworu oraz charakteryzując podmiot liryczny lub narratora,
- w omawianych utworach, dzięki wskazówkom i naprowadzeniu zwykle potrafi dostrzec wzorce postaw społecznych, narodowych, kulturowych, moralnych,

IV. Tworzenia wypowiedzi:

- rozumie zwroty nauczyciela w języku niemieckim, jednak swobodna komunikacja i wypowiedź zarówno słowna jak i pisemna jest niepełna i sprawia problemy. Trudniejsze wypowiedzi, wnioski i zdania złożone formułuje w języku polskim,
- zwykle udaje mu się wyszukać w wypowiedzi potrzebne informacje oraz odpowiednio zacytować fragmenty tekstu,
- z dużą trudnością hierarchizuje informacje,
- nie radzi sobie z odróżnieniem informacji o faktach od informacji o opinii, nie rozpoznaje różnic między fikcją a kłamstwem,
- tworząc wypowiedź pisemną korzysta z pomocy, niestety nie urozmaica jej. Tworząc wypowiedź w formie pisemnej korzysta ze wskazówek i pomocy,
- wypowiedź zwykle nie jest spójna i rzadko zgodna z tematem.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

W minimalnym stopniu opanował materiał zawarty w podstawie programowej, bardzo słabo opanował słownictwo oraz gramatykę wprowadzoną w klasie 5, posługuje się nimi w sytuacjach językowych z dużymi błędami, czyta tekst z dużą ilością błędów, pisze prace oraz dłuższe formy wypowiedzi na oceny dopuszczające i niedostateczne, mówi i pisze z licznymi błędami.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który w zakresie:

I. Świadomości własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego:

- przy dużej pomocy nauczyciela i po długim zastanowieniu sporadycznie rozpoznaje utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej, pod warunkiem, że były już wcześniej omawiane i analizowane na lekcjach,
- rzadko rozumie pełne zdania i wypowiedzi nauczyciela,
- rozumie jednak odrębne zwroty wymawiane w języku niemieckim przez nauczyciela, jednak swobodna komunikacja i wypowiedź zarówno słowna jak i pisemna jest niezrozumiała,
- w zasadzie wszystkie wypowiedzi, wnioski i zdania złożone formułuje w języku polskim.

II. Kształcenia językowego:

- nie rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym, jak również intencji wypowiedzi jak np. aprobatę, dezaprobatę, negację, ironię, nie potrafi ich odpowiednio nazwać,
- zwykle nie udaje mu się wyszukać w wypowiedzi potrzebnych informacji,
- nie radzi sobie z odróżnieniem informacji o faktach od informacji o opinii, nie rozpoznaje różnic między fikcją a kłamstwem,
- nawet po dłuższym zastanowieniu nie rozpoznaje zróżnicowania słownictwa. Nie odróżnia słownictwa ogólnonarodowego od słownictwa związanego z określonym zasięgiem regionalnym. Nie zna dialektyzmów, neologizmów, archaizmów eufemizmów i terminów naukowych,
- wulgaryzmy to zwroty, które potrafi wyłapać i odpowiednio zaszeregować,
- korzystając z pomocy rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone,
- zna tylko budowę zdań prostych,
- rozumie tylko podstawowe zwroty komunikacji werbalnej, ale bardzo rzadko poprawnie akcentuje wyrazy oraz intonuje zdania. Nie stosuje zasad etyki mowy oraz etyki językowej, koncentrując się na prostej, komunikatywnej wypowiedzi.

III. Kształcenia literackiego i kulturowego:

- korzystając ze wskazówek lub materiałów pomocniczych rozpoznaje gatunki publicystyczne, radiowe, telewizyjne i prasowe określając problematykę utworu oraz charakteryzując podmiot liryczny lub narratora,
- w omawianych utworach, dzięki wskazówkom i naprowadzeniu zwykle potrafi dostrzec wzorce postaw społecznych, narodowych, kulturowych, moralnych,
- operuje tylko pojedynczymi zwrotami przyswojonymi na lekcji związanymi z życiem mniejszości narodowej lub etnicznej,

IV. Tworzenia wypowiedzi:

- pisząc tekst zawsze korzysta z gotowego planu wypowiedzi, ale wypowiedź zwykle nie jest spójna, nie jest samodzielna i rzadko zgodna z tematem,
- tworząc wypowiedź pisemną zawsze korzysta z pomocy, niestety nie urozmaica jej kompozycyjnie, stylistycznie.
- tworząc programową wypowiedź w formie pisemnej redaguje ją tylko przy pomocy nauczyciela lub pracując w grupie,
- słabo wykazuje się znajomością zasad edytorskich, pisze nie stosując zasad ortografii i interpunkcji. Korzystając ze wskazówek samodzielnie dobiera odpowiednią czcionkę, stosuje odpowiednie odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje autokorektę.

NIEDOSTATECZNA	<p>Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który: nie przygotowuje się do lekcji, nie przynosi na lekcje wymaganych materiałów oraz lekceważy prośby i uwagi nauczyciela. Swoim zachowaniem przeszkadza w prowadzeniu lekcji, nie wykazując żadnego zainteresowania przedmiotem. Mimo pomocy ze strony nauczyciela nie opanował treści zawartych w podstawie programowej. Wykazuje bardzo niską frekwencję.</p> <p>Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:</p> <p>I. Świadomości własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego: - nie rozpoznaje utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej, omawianych i analizowanych na lekcjach języka niemieckiego jako mniejszości narodowej.</p> <p>II. Kształcenia językowego: - nie opanował słownictwa niezbędnego do najprostszej komunikacji, Nie rozumie prostych wypowiedzi ustnych lub pisemnych, nawet z wydatną pomocą nauczyciela.</p> <p>III. Kształcenia literackiego i kulturowego: - nie wykazuje się znajomością faktów z życia mniejszości narodowej lub etnicznej, - nie stara się pracować na lekcji i przygotowywać do lekcji.</p> <p>IV. Tworzenia wypowiedzi: - nie potrafi wykonać ćwiczenia z pomocą nauczyciela, - nie czyta w stopniu dopuszczającym zrozumienie tekstu, - mówi i pisze z licznymi błędami uniemożliwiającymi zrozumienie tekstu, - nie zna i nie stosuje podstawowych zasad niemieckiej gramatyki i ortografii, - swobodna komunikacja i wypowiedź zarówno słowna, jak i pisemna jest niezrozumiała.</p>
-----------------------	--

Ocenianie na „Historii i kulturze Niemiec”

Ocenianie na „Historii i kulturze Niemiec” wliczane jest do średniej ocen uczniów, jednak nie ma wpływu na promocję lub ukończenie szkoły, ponieważ chodzi tu o dodatkowy przedmiot, uzupełniający program nauczania.

Oceniania z tego przedmiotu regulują Przedmiotowe Zasady Oceniania obowiązujące dla nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszości.

Z powodu zbyt dużego obciążenia uczniów na przedmiotach obowiązkowych zrezygnowano z przeprowadzania testów, prac klasowych i zadań domowych na tym przedmiocie.

Uwagi:

1. Uczeń i rodzice są informowani o wymaganiach edukacyjnych na początku roku szkolnego.
2. Tryb odwoławczy od otrzymanej oceny regulują zapisy zawarte w wewnętrznych zasadach oceniania (WZO)
3. Uczniom, którzy posiadają opinię lub orzeczenie Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej dostosowuje się wymagania edukacyjne zgodnie do informacji znajdujących się w wyżej wymienionej dokumentacji.